

دهه مبارک فجر گرامی باد

فرازهایی از چهل سال آرامش بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بیمه مرکزی
جمهوری اسلامی ایران

مقررات مرتبط، مورد ارزیابی و بررسی تخصصی/کارشناسی قرار گرفت و گزارشات مختلف جهت اعلام ایرادات/اقدامات آن به شرکت‌های ذیربط تنظیم و در صورت لزوم جلسات کارشناسی، تماس تلفنی، پیگیری و ... انجام شد. در همین راستا، از سال ۱۳۹۴ تا مرداد ۱۳۹۷ برای ۹۸ مورد شرایط عمومی، تأییدیه صادر شد.

۲۵- حق بیمه تولیدی

حق بیمه تولیدی از ۲۷/۳ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۹ به ۳۴۵۳۱۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۹۶ رسیده است. حق بیمه تولیدی صنعت بیمه کشور از ۴/۴ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۰ به حدود ۳۴۵/۳ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۶ رسیده است (البته این افزایش متاثر از تورم هم می‌باشد). متوسط رشد سالانه حق بیمه تولیدی صنعت بیمه کشور در ۴۷ سال گذشته معادل ۲۷/۸ درصد بوده است.

۲۶- خسارت پرداختی

خسارت پرداختی صنعت بیمه کشور از ۸/۳ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۹ به حدود ۲۱۷/۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۶ رسیده است. متوسط رشد سالانه خسارت پرداختی صنعت بیمه کشور در ۴۷ سال گذشته معادل ۲۸/۷ درصد بوده است که متوسط رشد سالانه حق بیمه تولیدی در این مدت (۲۷/۸ درصد) کمی بیشتر است

۲۷- ضریب خسارت

متوسط ضریب خسارت صنعت بیمه کشور در ۳۱ سال گذشته معادل ۷۱/۳ درصد است. ضریب خسارت در سال ۱۳۹۲ به حداکثر مقدار خود (۸۹/۳ درصد) رسیده است. کمترین میزان ضریب خسارت به سال ۱۳۶۸ با ۴۴/۸ درصد اختصاص دارد.

۲۸- حق بیمه سرانه:

حق بیمه سرانه در دهه‌های اخیر از روندی صعودی برخوردار بوده، و از حدود ۷۰۰ ریال در سال ۱۳۵۰ به حدود ۴/۳ میلیون ریال در سال ۱۳۹۶ رسیده است.

۲۹- ضریب نفوذ بیمه:

در ۴۷ سال اخیر، میزان ضریب نفوذ بیمه از ۰/۴۹ درصد در سال ۱۳۵۰ به ۱۳/۳ درصد در سال ۱۳۹۶ رسیده است که حاکی از ۴/۸ برابر شدن سرعت پیشرفت صنعت بیمه در مقایسه با اقتصاد داخلی در این مدت است.

۳۰- مجوزهای صادره برای عرضه کنندگان خدمات بیمه‌ای

ردیف	عنوان مجوز	تعداد
۱	ارزیابی خسارت بیمه‌ای	۶۶۳
۲	کارگزاری رسمی بیمه مستقیم	۱۲۰۲
۳	اگچوئر رسمی بیمه	۳
۴	مؤسسات بیمه (شرکت‌های بیمه)	۲۸
۵	مؤسسات آموزشی بیمه	۱۵
۶	دفاتر اتز تباطی بیمه	۹
جمع: ۲۰۲۰		

۳۱- تأیید صلاحیت برای مدیران کلیدی

در دوره (۱۳۸۱ لغایت پایان ۱۳۹۲ حدوداً ۳۰ مورد تأییدیه برای مدیران کلیدی شرکت‌های بیمه صادر شده است.

۳۲- تأیید صلاحیت حرفه‌ای کارکنان کلیدی شرکت‌های بیمه

در مجموع بیش از ۳۱۹۱ مورد مجوز برای فعالان صنعت بیمه در چهل سال گذشته صادر شده است.

۳۳- ایجاد سروسویس‌ها و خدمات الکترونیکی متنوع در پرتال بیمه مرکزی

ایجاد سروسویس خدمات الکترونیکی و ارائه ۱۵ خدمت الکترونیکی در آن و نیز در دسترس قرار دادن برخی از خدمات در درگاه ملی خدمات و دولت همراه برای استفاده شهروندان، کسب کارها و سازمان‌ها مانند استعلام بیمه نامه /سامانه پاسخ به استعلام سوابق بیمه خودرو/ ثبت اطلاعات متقاضیان شبکه فروش (نماینده، کارگزار، ارزیاب خسارت، کارگزار اتکایی) و...

۳۴- رتبه بیمه‌ای ایران در دنیا

بر اساس آمار سال ۲۰۱۷ (۱۳۹۶) صنعت بیمه کشور از نظر شاخص حق بیمه تولیدی در جایگاه ۴۲ام جهان ایستاده است. از سوی دیگر رتبه دو شاخص ضریب نفوذ بیمه و حق بیمه سرانه کشور جایگاه ۵۷ و ۶۷ در دنیا را داراست.

در اقتصاد کلان کشور دارند، تأمین نمایند.

۱۷- اصلاح قانون بیمه شخص ثالث (سال ۱۳۹۵)

با توجه به کمبودهایی که قانون قبلی شخص ثالث داشت و مطابق با مطالعات و بررسی‌های فشرده و پس از مدت چندسال در سال ۱۳۹۵ تحت عنوان «قانون بیمه اجباری خسارت واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه» تصویب شد که بیمه مرکزی نقش موثری در تدوین، پیگیری و تصویب قانون این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی مرتبط با آن را داشت.

۱۸- صندوق بیمه حوادث طبیعی

در صورت تأسیس نهایی، صندوق، بیمه‌گر «بیمه پایه»، صندوق است و کلیه شرکت‌های بیمه تحت نظارت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌توانند نسبت به فروش بیمه‌نامه تکمیلی حوادث طبیعی ساختمان اقدام کنند.

۱۹- توانگری شرکت‌های بیمه

یکی از اقدامات نظارتی که بیمه مرکزی با جدیت آنرا پیگیری می‌کند، توانگری شرکت‌های بیمه است. هدف از این اقدام جلب اعتماد مردم به صنعت بیمه و حمایت از حقوق بیمه گذاران است. با توجه به اینکه صنعت بیمه، محصول قابل لمسی برای فروش ندارد و در قبال حق بیمه به مردم خدمت ارائه می‌دهد باید این اطمینان و اعتماد از مردم نسبت به شرکت‌های بیمه بوجود آید و بیمه مرکزی به عنوان نهاد ناظر بر این امر نظارت ویژه دارد تا شرکت‌های بیمه توانایی انجام تعهدات خود را در قبال بیمه گذاران، داشته باشند.

۲۰- اشتغال زایی

صنعت بیمه کشور توانسته در امر ایجاد اشتغال تا پایان سال ۱۳۹۶ برای نزدیک به ۱۴۰ هزار نفر شغل ایجاد کند.

۲۱- پالایش شبکه فروش

در این طرح ۸۹ هزار کد شبکه فروش مندرج در سامانه سنجاب شناسایی و با فراخوان گسترده شرکت‌های بیمه، اطلاعات نمایندگان و کارگزاران تعیین هویت شدند و ۷ هزار نماینده دو شغله و چند صد نماینده دارای دو یا سه نمایندگی از شرکت‌های بیمه شناسایی و اصلاح شد.

۲۲- توسعه فرهنگ بیمه

سیاست جدی بیمه مرکزی، فرهنگسازی بیمه در میان دانش آموزان است. اهمیت شناخت اصول اولیه فرآگیری مفاهیم بیمه‌ای و آشنایی با قابلیت‌ها و ظرفیت‌های صنعت بیمه از پایه دبستان است اگر آموزش بیمه را از مقاطع ابتدایی آغاز کنیم در آینده شاهد افزایش ضریب نفوذ بیمه و در نهایت رفاه اجتماعی پایدار خواهیم بود در این راستا برقراری تعامل با وزارت آموزش و پرورش (گنجاندن مفاهیم بیمه‌ای در کتاب‌های درسی و مجلات رشد، اجرای برنامه‌های آموزشی در مدارس، اهدای کتاب، برگزاری مسابقه بیمه‌ای) صورت گرفته است.

اخذ مجوز انتشارات از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - برقراری تعامل شایسته با رسانه‌های مختلف

- تهیه، تولید و پخش مطالب بیمه‌ای در قالب‌های مختلف و از طریق کانالهای گوناگون به مردم

- تهیه و تولید انیمیشن آتیزر کلیپ‌های مختلف

- تهیه و تدوین سند توسعه فرهنگ بیمه

- راه اندازی مرکز تماس تلفنی چهار شماره‌ای (۲۳۴۲) و پیامکی و پاسخگویی به مردم

۲۳- تصویب قانون‌های هفتگانه مرتبط با فعالیت مؤسسات بیمه بازرگانی

۱- تصویب «لاجه قانون ملی شدن مؤسسات بیمه و مؤسسات اعتباری»

۲- تصویب قانون اداره امور شرکت‌های بیمه

۳- تصویب قانون «تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی»

۴- تصویب «قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسوولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث»- مصوب ۱۳۸۷

۵- تصویب قانون «بیمه اجباری خسارت واردشده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه»- مصوب ۱۳۹۵

۶- تصویب مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران و قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹/۰۴/۱۳۸۹/۰۶/۰۲

۷- تصویب قوانین برنامه توسعه کشور از جمله «قانون برنامه پنجاهه چهارم توسعه جمهوری اسلامی ایران»

۲۴- صدور تأییدیه شرایط عمومی برای رشته‌های بیمه‌ای فاقد شرایط عمومی مصوب شورای عالی بیمه

در اجرای ماده ۷ آئین نامه شماره ۸۱ مصوب شورای عالی بیمه، شرایط عمومی‌های آرسالی از سوی شرکت‌های بیمه، ضمن مطابقت با قانون بیمه، عرف بیمه گری و سایر قوانین و

عمومی بیمه تأسیس شد. اساسنامه پژوهشکده بیمه پس از تصویب شورای گسترش آموزش عالی در تاریخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۷، برای اجرا در تاریخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۰ به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران ابلاغ شد.

۱۱- ادامه تأسیس شرکت‌های بیمه‌ای از سال ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۵

در فاصله سالهای ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۵، ۲۳ شرکت بیمه خصوصی دیگر از بیمه مرکزی مجوز فعالیت گرفتند در این سالها شرکت‌های بیمه سینا، ملت، ایران معین و نوین (۱۳۸۲)، شرکت‌های بیمه امید، اتکایی امین، حافظ، دی و سامان (۱۳۸۳)، پاسارگاد (۱۳۸۵)، معلم باادغام شرکت‌های صادرات و سرمایه گذاری (۱۳۸۶)، مهین (۱۳۸۷)، اتکایی ایرانیان (۱۳۸۸)، کوثر (۱۳۸۹)، ما، متقابل کیش و آرمان (۱۳۹۰) متقابل قشم و آسماری (۱۳۹۱) تعاون و سرمد (۱۳۹۲)، تجارت نو و حکمت صبا (۱۳۹۵).

۱۲- خصوصی سازی سه شرکت بیمه‌ای آسیا، دانا و البرز (۱۳۸۸)

در سال ۱۳۸۸ و پس از اقداماتی که در چارچوب سیاست‌های کلی اصل ۴۴ از اواسط دهه ۱۳۸۰ صورت گرفته بود، عرضه سهام شرکت بیمه البرز در بورس آغاز شد و مورد استقبال متقاضیان و سرمایه گذاران قرار گرفت.

۱۳- تأسیس اولین شرکت تخصصی بیمه عمر و زندگی (۱۳۹۵)

یکی از رویکردهای مهم بیمه مرکزی گسترش بیمه‌های عمر در کشور است. در حال حاضر سیاست بیمه مرکزی

۴- تصویب قانون اداره امور شرکت‌های بیمه در مجلس شورای اسلامی (۱۳ آذر ۱۳۶۷)

در آذر ماه سال ۱۳۶۷ به موجب «قانون نحوه اداره امور شرکت‌های بیمه» از ادغام ۹ شرکت بیمه ملی شده به نام‌های آریا، امید، پارس، تهران، توانا، حافظ، ساختمان و کار، شروق و ملی، شرکت سهامی دانا فعالیت خود را آغاز کرد.

۵- عضویت بیمه مرکزی در AsianRe (۲۰/۰۳/۱۳۷۲)

این شرکت، با هدف رهبری اتکایی در قاره آسیا و برآورد نیازهای اتکایی این قاره، به عنوان یک سازمان فراملیتی در سال ۱۹۷۹ (۱۳۵۷) و در قالب قوانین UN-ESCAP تأسیس شد.

شروع به فعالیت این شرکت یک سال پس از تأسیس آن است.

۶- الحاق صندوق تأمین خسارت‌های بدنی به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیر دولتی (۱۳۷۳)

صندوق تأمین خسارت‌های بدنی به موجب ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری مسوولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب ۱۳۶۷/۱۰/۲۳ هجری شمسی تأسیس شد و آئین نامه آن در تاریخ ۱۳۶۸/۰۴/۱۳ به تصویب هیئت وزیران رسید.

۷- وصول تقاضای تأسیس بیمه خصوصی (۱۳۸۳/۰۳/۱۳)

پهمن ۱۳۸۰ رئیس شورای عالی بیمه از تصویب آیین نامه تأسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی و وصول ۲۶ تقاضای تأسیس شرکت بیمه خصوصی خبر داد.

۸- ثبت نخستین شرکت بیمه خصوصی در مناطق آزاد (۱۳۸۱/۰۲/۱۸)

شرکت بیمه حافظ (سهامی عام) اولین شرکت بیمه خصوصی است برای فعالیت در مناطق آزاد مجوز بیمه مرکزی ایران در تاریخ ۱۳۸۱/۰۲/۱۸ تأسیس شد.

۹- تأسیس نخستین شرکت‌های بیمه خصوصی (توسعه، پارس‌سینا، رازی و کارآفرین) در سرزمین اصلی (۱۳۸۲/۰۲/۲۸)

در سال ۱۳۸۱ بیمه مرکزی موافقت خود را بابت چهار شرکت بیمه توسعه، پارس‌سینا، رازی و کارآفرین اعلام کرد و در ۲۸ اردیبهشت ۱۳۸۲ پروانه فعالیت آنها را صادر کرد.

تأسیس نخستین شرکت بیمه اتکایی در ایران (۱۳۸۲/۰۲/۱۲)

شرکت بیمه اتکایی امین (سهامی خاص) به عنوان اولین شرکت بیمه اتکایی خصوصی کشور اجازه تأسیس خود را در تاریخ ۱۳۸۲/۰۱/۱۰ از بیمه مرکزی ایران اخذ کرد

۱۰- تأسیس پژوهشکده بیمه (۱۳۸۴)

اولین پژوهشکده بیمه بر اساس مصوبه مجمع عمومی بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و موافقت قطعی مورخ شورای گسترش آموزش عالی، با سه گروه پژوهشی بیمه‌های اموال و مسوولیت، گروه پژوهشی بیمه‌های اشخاص و گروه پژوهشی

و شرکت‌های تحت نظارت مشغول به فعالیت هستند.

ب) اقدامات کلی و سایر اقدامات بین المللی و خارجی

۱. بیمه نفت کش‌ها:

۲. بیمه منازل مسکونی با پوشش بیماران هوایی و موشک باران

۳. پوشش بیمه حمل کالا و تجهیزات به مناطق جنگی

۴. ارسال کمک‌های نقدی و غیر نقدی به مناطق جنگی

مقدمه

نگاهی به تاریخچه نظارت بر صنعت بیمه نشان می‌دهد، عمر سیاست‌گذاری، نظارت و هدایت بیش از چهل سال است اما در چهل سال اخیر بیمه مرکزی با مأموریت مشخص و ابزار قانونی این مسوولیت را بر عهده داشته است.

بیمه مرکزی ایران با آرکان مجمع عمومی، شورای عالی، هیأت عامل و بازرسان، تأسیس و آغاز به کار کرده است.

پس از تأسیس بیمه مرکزی تمامی فعالیت‌های شرکت‌های بیمه‌ای به کنترل دولت درآمد. به عبارت دیگر تأسیس مؤسسات بیمه‌نامه فقط در مرحله تأسیس، بلکه ضمن فعالیت تحت نظر دولت قرار گرفت و تأسیس شرکت‌های بیمه، شخصیت حقوقی و سرمایه آن‌ها، اجازه فعالیت، صلاحیت مالی و فنی، نحوه واگذاری بر نفوی و ادغام شرکت‌های بیمه در یکدیگر و بالاخره انحلال این شرکت‌ها تابع مقررات خاص بیمه مرکزی شد.

۱. جواد منصور از (یکم آبان ۱۳۵۰ تا سی ام شهریور ۱۳۵۶)
۲. دکتر هادی هدایتی (یکم مهر ۱۳۵۶ تا یکم آبان ۱۳۵۷)
۳. عبدالحسین دانشپور (بیست و سوم اسفند ۱۳۵۷ تا سیزدهم اردیبهشت ۱۳۶۰)
۴. دکتر سید محمود اعرابی (چهاردهم اردیبهشت ۱۳۶۰ تا پانزدهم آذر ۱۳۶۲)
۵. احمد گرانمایه (شانزدهم آذر ۱۳۶۲ تا نهم فروردین ۱۳۷۳)
۶. دکتر عبدالناصر همتی (دهم فروردین ۱۳۷۳ تا بیستم خرداد ۱۳۸۵)
۷. دکتر نوروز کهنزادی (بیست و یک خرداد ۱۳۸۵ تا هفدهم فروردین ۱۳۸۷)
۸. دکتر جواد فر شفاف ماهریان (هجدهم فروردین ۱۳۸۷ تا ششم شهریور ۱۳۹۰)
۹. سید محمد کریمی (بیست و چهارم شهریور ۱۳۹۰ تا ششم شهریور ۱۳۹۲)
۱۰. محمد ابراهیم امین (هفتم شهریور ۱۳۹۲ تا ۲۲ اردیبهشت ۱۳۹۵)
۱۱. دکتر عبدالناصر همتی (دوره دوم) (بیست و سوم اردیبهشت ۱۳۹۵ بنا بر هفدهم تیر ۱۳۹۷)
۱۲. دکتر غلامرضا سلیمانی (سی ام تیر ماه ۱۳۹۷ تا هم اکنون)

آنچه در پی می‌آید، نمایه ایست از آنچه در چهل سال گذشته بر صنعت بیمه گذشت:

۱- ملی شدن شرکت‌های بیمه (۱۳۵۸)

مؤسسات بیمه کشور تا قبل از پیروزی انقلاب اسلامی یا ترکیبی از یک شرکت دولتی، دوازده شرکت خصوصی (آریا، پارس، ملی، آسیا، البرز، امید ... و دو موسسه بیمه خارجی به صورت نمایندگی در سطح کشور فعالیت می‌کردند). در چهارم تیر ماه ۱۳۵۸ بنا بر تصمیم شورای انقلاب دوازده شرکت خصوصی، ملی اعلام شدند و پروانه فعالیت دو نمایندگی خارجی بیمه نیز لغو شد.

۲- فعالیت سه شرکت بیمه ایران، آسیا و البرز و توقف فعالیت‌های بیمه‌ای ۱۰ شرکت بیمه (۱۳۶۰ لغایت ۱۳۶۷)

در فاصله زمانی سالهای ۱۳۶۰ لغایت ۱۳۶۸ و در هنگامه ورود کشور به جنگ تحمیلی سه شرکت بیمه ایران و آسیا و البرز به فعالیت خود ادامه دادند لکن بیمه‌نامه در ۱۰ شرکت بیمه ملی متوقف شد.

۳- بیمه در دوران دفاع مقدس (۱۳۵۹ لغایت ۱۳۶۸)

طی دوران هشت سال دفاع مقدس و محدودیت‌های اعمال شده از سوی کشورهای خارجی به جهت تحریم‌های اعمال شده، اقدامات صنعت بیمه کشور در دوران پرافتخار دفاع مقدس به منظور تبیین نقش و عملکرد آن در قالب‌های زیر قابل بررسی است:

الف) اعزام نیروی انسانی و امکانات تخصصی، سرمایه‌ای، عمومی و تخصصی

تعداد ایثارگران صنعت بیمه کشور با توجه به واژه و تعریف ایثارگر در قانون جامع خدمت‌رسانی به ایثارگران شهداء: ۶ نفر

جانبازان: ۶۴۹ نفر

آزادگان: ۶۸ نفر

رزمندگان: ۱۱۱ نفر

شایان ذکر است به جهت حمایت قاطع از خانواده معظم ایثارگران تعداد ۳۹۹ نفر از خانواده معزز شهدا در بیمه مرکزی